

Peer review 2022

op basis van de Benchmark IBP in het mbo 2021

IBPDO32c

Verantwoording

Productie

Kennisnet / MBO Digitaal

Auteur

Martijn Bijleveld

Versie 1.0, maart 2022

Met dank aan

Aventus	MBO Utrecht	ROC Top
Cibap	mboRijnland	ROC van Amsterdam/Flevoland
Curio	Mediacollege Amsterdam	ROC van Twente
Deltion College	Onderwijsgroep Noord	Scalda
Drenthe College	ROC A12	SG De Rooi Pannen
Friesland College	ROC De Leijgraaf	SintLucas
Graafschap College	ROC Friese Poort	Soma College
Grafisch Lyceum Utrecht	ROC Kop van Noord-Holland	Summa College
Hoornbeeck College	ROC Nijmegen	Yuverta
Landstede	ROC Rivier	Zadkine
Lentiz Onderwijsgroep	ROC Ter AA	Zone.college

Sommige rechten voorbehouden

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(s) en uitgever van Kennisnet geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Creative commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland
(CC BY 3.0)



De gebruiker mag:

- Het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven
- Remixen – afgeleide werken maken

Onder de volgende voorwaarde:

- Naamsvermelding – De gebruiker dient bij het werk de naam van Kennisnet te vermelden (maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat zij daarmee instemt met uw werk of uw gebruik van het werk).

Inhoudsopgave

Verantwoording	2
1. Inleiding	4
2. Het belang van de peer review	4
3. Aanpak van de peer review	5
3.1 Peer carrousel.....	5
3.2 Expert review.....	6
3.3 Expert vaststelling	6
4. Selectie van statements	6
5. Resultaten peer review 2022.....	7
6. Conclusie	7
7. Bijlagen	8

1. Inleiding

In het najaar van 2021 is voor de 7e keer de Benchmark IBP/E uitgevoerd. Deze benchmark is een belangrijk instrument om te beoordelen hoe de mbo-sector ervoor staat op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Toen we 7 jaar geleden begonnen met deze benchmark hebben we het doel gesteld om als sector qua volwassenheid in 2020 gemiddeld minimaal op 3,0 uit te komen. Hoewel we ook in 2021 een lichte groei in volwassenheid zien, wordt niveau 3 in 2021 nog niet behaald. Op de onderdelen Informatiebeveiliging, Privacy en Examinering wordt gemiddeld respectievelijk 2,8, 2,9 en 2,8 gescoord. Daarmee vlakt de snelle volwassenheidsgroei die in de voorgaande zes jaren werd gerealiseerd wat af. Op zich is dat verklaarbaar omdat naarmate de volwassenheid stijgt, het lastiger wordt om verdere groei te realiseren. Maar het lijkt ook in tegenspraak met de toegenomen aandacht voor informatiebeveiliging in het afgelopen jaar. Na verdere analyse en discussie blijkt echter dat mbo's de dreigingen op dit gebied steeds beter in beeld hebben: een hoger risicobewustzijn leidt tot een meer kritische beoordeling van de volwassenheid en in individuele gevallen tot een verlaging van de volwassenheidsscore. Dat is een positief effect en een goede illustratie dat je de cijfers uit deze benchmarks niet te veel als rapportcijfers moet beschouwen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cluster 1: Beleid en organisatie	1,7	1,8	2,0	2,4	2,6	2,9	2,9
Cluster 2: Personeel, studenten en gasten	1,7	1,7	1,9	2,3	2,3	2,6	2,7
Cluster 3: Ruimtes en apparatuur	2,1	2,2	2,3	2,5	2,6	2,9	2,9
Cluster 4: Continuïteit	2,0	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,9
Cluster 5: Vertrouwelijkheid en integriteit	2,0	2,0	2,2	2,4	2,4	2,8	2,8
Cluster 6: Controle en Logging	1,6	1,6	1,8	2,1	2,1	2,4	2,6
Totaal score Informatiebeveiliging	1,9	1,9	2,1	2,4	2,5	2,8	2,8
Totaal score Privacy (Pluscluster 7)	-	1,5	1,9	2,3	2,5	2,8	2,9
Totaal score Examinering (Pluscluster 8)	-	-	-	2,1	2,5	2,8	2,8
Percentage deelnemende instellingen	29%	46%	77%	95%	95%	97%	98%

Zie verder de rapportage van de benchmark 2021: www.mbodigitaal.nl/ibpdoc11g.

2. Het belang van de peer review

De bovengenoemde benchmark IBP-E is een zelfassessment en het is belangrijk om over de representativiteit uitspraken te kunnen doen. Ons instrument daarvoor is de peer review, waarbij instellingen elkaars assessment beoordelen, of het kunnen laten beoordelen door een externe auditor. Met ingang van 2020 zetten we de peer review structureel in, als een logische vervolgstap op de benchmark. In 2020 namen 34 van de 56 benchmarkdeelnemers deel, in 2021 deden 39 van de 57 mee en dit jaar 33 van de 55 benchmarkdeelnemers. Die terugval is te verklaren door de overgang naar een nieuw toetsingskader in 2022, waardoor de bereidheid om deel te nemen aan deze peer review, op basis van het oude toetsingskader, dit jaar iets minder was. Tot nu toe hebben 46 mbo-instellingen ten minste een keer deelgenomen aan de peer review en dat is een heel mooi resultaat. Onze ambitie blijft dat alle benchmarkdeelnemers meedoen met de peer review en vanuit de regiegroep hebben we scenario's ontwikkeld waarmee dat qua tijdsinvestering voor iedere instelling haalbaar zou moeten zijn.

3. Aanpak van de peer review

Het invullen van de Benchmark IBP-E is al een flinke klus voor de mbo-instellingen en de peer review komt daar nog eens achteraan. We hebben daarom binnen de regiegroep gezocht naar een balans tussen haalbaarheid en representativiteit. Uitkomst daarvan was een aanpak met 10 te reviewen statements, waarbij de administratieve last tot een absoluut minimum wordt beperkt. Daarbij kan de mbo-instelling kiezen voor een scenario waarbij uitsluitend de eigen benchmark wordt gereviewd, in dat geval door een externe auditor.

De aanpak is als volgt:

- De 10 te reviewen statements worden centraal vastgesteld en snel na afronding van de Benchmark IBP-E gecommuniceerd.
- Voor deze statements wordt de bewijslast beschreven en toegelicht in een servicedocument.
- De ontvangende instelling verzamelt de documentatie en/of onderbouwing van de bewijslast en stelt deze ter beschikking aan de reviewer.
- Tijdens een online meeting wordt de bewijslast besproken met de reviewer.
- Rapportage van de bevindingen gebeurt via een standaard digitaal formulier, waarbij de toelichting tot het hoogstnoodzakelijke wordt beperkt.
- Het door de instelling gescoorde volwassenheidsniveau kan wel/niet worden vastgesteld, waarbij nog aangegeven kan worden dat het statement eventueel te laag beoordeeld is. In dat laatste geval is het oordeel nog steeds 'vastgesteld'.
- De gegevens uit het formulier worden centraal verzameld, geanalyseerd en (geanonimiseerd) gerapporteerd.
- Er worden drie scenario's aangeboden:
 - peer carrousel
 - expert review
 - expert vaststelling

3.1 Peer carrousel

De deelnemende instellingen worden door de organisatie in een carrousel ingedeeld; instelling A reviewt instelling B, B reviewt C enzovoort. Binnen de peer review periode maken de instellingen zelf de afspraken voor de (online) overlegmomenten. De bewijslast wordt op afstand besproken, beoordeeld en eventueel voorzien van opmerkingen.

Deelnemers peer carrousel (22)	
Curio	Onderwijsgroep Noord
Deltion College	ROC Friese Poort
Drenthe College	ROC Top
Friesland College	ROC van Amsterdam/Flevoland
Graafschap College	Scalda
Grafisch Lyceum Utrecht	SintLucas
Hoornbeeck College	Soma College
Landstede	Summa College
Lentiz Onderwijsgroep	Yuverta
MBO Utrecht	Zadkine
Mediacollege Amsterdam	Zone.college

3.2 Expert review

Instellingen die geen tijd kunnen of willen vrijmaken om zelf als reviewer op te treden kunnen gebruikmaken van de expert review. Daarbij voert een externe auditor de review uit. De kosten hiervan zijn voor rekening van de instelling.

Deelnemers expert review (3)
ROC De Leijgraaf
ROC Kop van Noord-Holland
SG De Rooi Pannen

3.3 Expert vaststelling

Bij een aantal mbo-instellingen is de benchmark ingevuld door een externe expert/auditor. Deze benchmarks worden via een steekproef van 4 statements vastgesteld door een externe auditor. Als de vier statements in orde zijn dan wordt het de peer review als geheel (10 statements) vastgesteld. Als een van de statements niet kan worden vastgesteld dan worden alle 10 statements onderzocht, zoals bij de normale expert-review.

Deelnemers expert vaststelling (8)
Aventus
Cibap
mboRijnland
ROC A12
ROC Nijmegen
ROC Rivor
ROC Ter AA
ROC van Twente

4. Selectie van statements

Bij de peer review worden 10 statements van de benchmark IBP onderzocht. Negen statements zijn afkomstig uit het IB cluster, een statement komt uit het pluscluster Privacy. De regiegroep selecteert deze statements, waarbij rekening wordt gehouden met een goede spreiding over de zes IB-clusters. Verder wordt ermee rekening gehouden dat de statements niet teveel op niveau 1 gescoord zijn (dan valt er immers niets te reviewen). Tot slot geldt in deze corona-tijd dat de bewijslast online gedeeld kan worden en daarmee op afstand beoordeeld kan worden.

Nr.	ISO 27002	Omschrijving
1.6	6.2.1	Beleid voor mobiele apparatuur
1.21	6.1.2	Scheiding van taken
2.3	9.2.6	Toegangsrechten intrekken of aanpassen
3.16	8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen
4.1	12.1.2	Wijzigingsbeheer
4.13	16.1.5	Respons op informatiebeveiligingsincidenten
5.1	9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging
5.5	9.2.3	Beheren van speciale toegangsrechten
6.14	18.2.1	Onafhankelijke beoordeling van informatiebeveiliging
P.15	privacy	Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van privacy

Het gemiddelde volwassenheidsniveau voor de benchmark IBP-E 2021 kwam voor het onderdeel IB uit op 2,9 en voor Privacy op 2,8. De gemiddelde score van de deelnemende instellingen op de bovenstaande onderzochte statements was gemiddeld een 2,9.

5. Resultaten peer review 2022

De reviewers beoordeelden voor elk van de 10 statements de bewijslast die door de onderzochte instelling was aangeleverd. Via het vooraf ingevulde formulier (zie bijlage) werd aangegeven of het opgegeven volwassenheidsniveau al dan niet kon worden vastgesteld. Daarbij kon eventueel worden aangegeven dat het statement mogelijk te laag was beoordeeld (voor de vaststelling heeft dat verder geen gevolgen; het statement blijft daarmee gewoon vastgesteld). In de tabel hieronder zijn de resultaten weergegeven.

Nr.	ISO	Omschrijving	Gem. score	% vastgesteld	% mogelijk te laag
1.6	6.2.1	Beleid voor mobiele apparatuur	3,1	100	12
1.21	6.1.2	Scheiding van taken	2,9	94	0
2.3	9.2.6	Toegangsrechten intrekken of aanpassen	2,6	97	6
3.16	8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen	3,1	97	12
4.1	12.1.2	Wijzigingsbeheer	2,6	91	6
4.13	16.1.5	Respons op informatiebeveiligingsincidenten	3,3	97	6
5.1	9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging	2,6	94	12
5.5	9.2.3	Beheren van speciale toegangsrechten	2,9	79	6
6.14	18.2.1	Onafhankelijke beoordeling van informatiebeveiliging	3,0	100	9
P.15	privacy	Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van privacy	2,6	97	6
totaal			2,9	94	8

De uitkomst van de peer review is dat 94% van de onderzochte statements kon worden vastgesteld. Bij 8% van de onderzochte statements gaf de reviewer aan dat op basis van de beoordeelde bewijslast het statement mogelijk hoger beoordeeld had kunnen worden. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met de vorige edities, in 2020 werd 94% en in 2021 werd 95% van de statements vastgesteld.

6. Conclusie

Aan de peer review 2022 hebben 33 van de 55 benchmarkdeelnemers meegedaan. Daarbij werd 94% van de onderzochte statements vastgesteld. Dat is een heel goed resultaat, waarmee kan worden onderbouwd dat de Benchmark IBP 2021 door de deelnemende instellingen correct en waarheidsgetrouw werd ingevuld en daarmee een bruikbaar instrument is om de volwassenheid op het gebied van IBP te meten. Die conclusie gold ook voor de vorige peer reviews die in 2020 en 2021 werden georganiseerd.

Evengoed hebben dit jaar 22 mbo's niet deelgenomen en zijn er 10 instellingen die aan geen van de drie edities van de peer review hebben meegedaan. De overgang naar het nieuwe NBA-toetsingskader zal vermoedelijk ook gepaard gaan met een minder vrijblijvende vorm van verantwoording. Een en ander is onderwerp van gesprek tussen de MBO Raad en het ministerie van OCW en wordt verder uitgewerkt als onderdeel van het *Plan van aanpak Cyberveiligheid mbo*. Dit jaar hebben we een korte enquête uitgevoerd onder de 22 deelnemers van de peer carrousel, zie hiervoor de bijlage. Daaruit blijkt vrijwel unaniem dat de 18 respondenten dit proces waardevol en leerzaam vinden en dat het de tijdsinvestering waard is. Allen geven aan de volgende keer weer mee te willen doen. We zullen er dan ook op aansturen dat de peer review ook in de toekomst een rol blijft vervullen in het beoordelen van de assessments.

7. Bijlagen

Invulformulier

Peer review 2022
Selectie van statements ten behoeve van de online peer review

Naam instelling
Naam medewerker
E-mail
Functie

Datum review
Type review
Naam reviewer
Instelling
E-mail
Functie

Nr.	ISO	Omschrijving	Benchmark 2021	Bevinding peer review	Beoordeelde bewijlast	Eventuele toelichting beoordeling	Consensus
1.6	6.2.1	Beleid voor mobiele apparatuur	3	Vastgesteld	documenten en screenshots	Niveau 4 is binnen bereik	Ja
1.21	6.1.2	Scheiding van taken	2	Vastgesteld	IBP beleid document	In de toekomst wellicht 3 lines of defence meenemen	Ja
2.3	9.2.6	Toegangsrechten intrekken of aanpassen	3	Vastgesteld	Autorisatiedocumenten		Ja
3.16	8.1.1	Inventariseren van bedrijfsmiddelen	3	Vastgesteld	Excel uit AFAS gedeeld	Hardware getoetst, software mondeling	Ja
4.1	12.1.2	Wijzigingsbeheer	2	Vastgesteld	Screenshots plus toelichting	Integraal change beleid is noodzakelijk	Ja
4.13	16.1.5	Respons op informatiebeveiligingsincidenten	3	Vastgesteld	Screenshots plus documenten	Integraal veiligheidsplan plus respons ontwikkelen	Ja
5.1	9.1.1	Beleid voor toegangsbeveiliging	3	Vastgesteld	Screenshots plus toelichting	Integraal autorisatie en authenticatie beleidsplan	Ja
5.5	9.2.3	Beheren van speciale toegangsrechten	3	Niet vastgesteld	Document ontbreekt	Niveau 3 is op korte termijn wel haalbaar	Ja
6.14	18.2.1	Onafhankelijke beoordeling van informatiebeveiliging	3	Vastgesteld	Peer review uitgevoerd		Ja
P.15	privacy	Bewustzijn, opleiding en training ten aanzien van privacy	2	Vastgesteld, mogelijk te laag beoordeeld	Presentatie en toelichting		Ja

Voorbeeld van een ingevuld formulier voor de peer review

Enquête onder deelnemers peer carrousel

Onder de 22 deelnemers van de peer carrousel is een vragenlijst uitgezet die is beantwoord door 18 deelnemers. Hieronder de vragen en antwoorden.

- Ik vind het belangrijk om de betrouwbaarheid van de Benchmark IBP-E te onderbouwen.



Gemiddelde beoordeling: 4.67

- Ik vind de peer review een goed instrument om de betrouwbaarheid van de Benchmark IBP-E te onderbouwen.



Gemiddelde beoordeling: 4.17

- De tijdsinvestering die hiermee gemoeid is vind ik verantwoord en opwegen tegen de opbrengsten.



Gemiddelde beoordeling: 4.56

4. De voorbereidingen, zoals het maken van afspraken en het uitwisselen van bewijslast verliep goed.



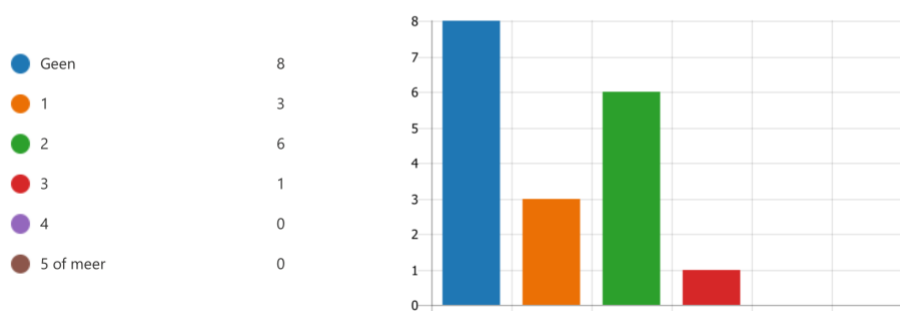
Gemiddelde beoordeling: 4.61

5. De sfeer bij de gesprekken met mijn peer(s) was goed.



Gemiddelde beoordeling: 5.00

6. Bij hoeveel van de 10 statements was er echt discussie of misschien wel een verschil van inzicht over de interpretatie van de bewijslast?



7. Ik vond dit een leerzame ervaring.



Gemiddelde beoordeling: 4.67

8. Hoe waarschijnlijk is het dat jouw school de volgende keer weer meedoet aan de peer review?



Gemiddelde beoordeling: 5.00